

Vår saksbehandler: Avdeling for fag- og yrkesopplæring,
Mari Bakke Ingebrigtsen

Vår dato:
03.07.2017
Vår
referanse:
2017/100

Deres dato:

Deres
referanse:

Referat fra rådsmøte onsdag 14. juni - møte 3/2017

Sted: Utdanningsdirektoratet, møterom 3
Fellesdel kl. 10-12
Rådsmøte kl. 12.00-15.45

	Fra arbeidstakersiden	Fra arbeidsgiversiden
Deltakere	Ole Christian Foss, Handel og Kontor Christian Danielsen, Fagforbundet Håvard Galtestad, YS Peter Hansen, Norsk Transportarbeiderforbund Terje Mikkelsen, Norsk Arbeidsmandsforbund	Anne Røvik Hegdahl, Virke Runar Karlsen, NHO Service Jan Tore Harlyng, KS
	Fra skoleverket/skoleeier	Andre organisasjoner
	Svein-Willy Albertsen, Utdanningsforbundet Solveig Eldegard, Utdanningsforbundet Jan Tvedt, KS	Philip Vogestad, Elevorganisasjonen (Vara)
	Meldt forfall	Utdanningsdirektoratet
	Svein Arne Bergh, Spekter Marit Grøttheim, NHO Transport Jørund Bjølverud, Skolenes landsforbund	Mari Bakke Ingebrigtsen, rådssekretær

Dagsorden for møte i Faglig råd for service og samferdsel 1/2017

Sak 0 EGEN AGENDA I AUDITORIET KL. 10.00-11.15

Sak 18.3.17 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Sak 19.3.17 Rapport for oppnevningssperioden

Sak 20.3.17 Alternativt Vg3 i skole – sak fra SRY

Sak 21.3.17 Høring – Endringer i tilbudsstrukturen

Sak 22.3.17 Orienteringssaker

Sak 23.3.17 Eventuelt

FELLESDEL MED ANDRE FAGLIGE RÅD I AUDITORIET KL.10-11.15
Det blir utarbeidet eget referat fra denne delen.

Sak 18.3.17 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Sak 19.3.17 Rapport fra oppnevningsperioden 2012-2017

I rådsmøte 16.februar 2017 spilte rådet inn punkter og tema som de mente burde være med i en rapport som oppsummerer og vurderer innværende oppnevningsperiode for FRSS. Sekretariatet har i samarbeid med AU utarbeidet utkast til rapporten.

Vedtak:

Faglig råd godkjenner vedlagte rapport for oppnevningsperioden.

Sak 20.3.17 Alternativt Vg3 i skole – Sak fra SRY

Saken ble presentert i auditoriet.

SRY ønsker de faglige rådernes synspunkter på følgende spørsmål:

1. Mener rådet at dagens ordning med alternativt vg3 i skole for elever som ikke får lærekontrakt bør bestå eller kan det være aktuelt å foreslå læretid etter alternativt vg3 i ett eller flere fag innen utdanningsprogrammet?
2. Mener rådet det vil være problematisk dersom det innføres et slikt krav i enkelte fag/utdanningsprogram, mens det i andre fag vil være mulig å avlegge fagprøve umiddelbart etter fullført alternativt vg3?

Referat fra diskusjonen i møtet

- Rådet ønsker at alternativt Vg3 i skole skal være en mulighet for de elever som trenger det og ikke en hvilepute eller en snarvei til fagbrev.
- Rådet anerkjenner at fagene er forskjellige, for eksempel at noen fag har autorisasjonskrav. I noen av fagene til service og samferdsel kunne man sett for seg at elever kunne fått et vitnemål og ikke fagbrev, og etterfølgende fått arbeid - ettersom du kan utøve flere av yrkene uten fagbrev.
- Samtidig løser ikke forslaget fra FREL det grunnleggende problemet, nemlig manglende læreplasser.
- Elevorganisasjonens ønske er at retten til læreplass lovfestes. Inntil videre ønsker de ikke at det skal innføres noe krav til praksis.
- FREL sier heller ikke noe om konsekvenser når det gjelder rettighetene for elevene og utfordringer i bransjenes behov for rekruttering og behov for fagkompetanse.
- Hva skjer dersom det er tilfeller hvor eleven ikke får tilbud om læreplass etter å ha gått ett år alternativt Vg3 i skole? Flere i rådet påpekte at eleven da står i en situasjon med et papir i hånden som ikke er verdt noe – verken studiekompetanse eller yrkeskompetanse. Ergo er strengt tatt ikke retten til videregående opplæring oppfylt, og eleven kan være helt uforskyldt i dette.
- Førsteprioritet må derfor være rettighetene til elevene: at de får en sluttkompetanse som er verdt noe. Hvis ikke, så må bransjen stille opp og garantere læreplass.
- Basert på det overnevnte mente derfor flere medlemmer i rådet at forslaget fra FREL kun kan støttes dersom det følger med garantier for elevene. Det kan for eksempel være individuelle intensjonsavtaler med tilbud om læreplass etter alternativt Vg3 i skole.
- Samtidig påpeker andre medlemmer av rådet at slike garantier kan være problematiske dersom de ikke er fundert i et reelt behov for fagarbeidere.

- Det ble også påpekt av flere at det kan få uheldige konsekvenser om bedriftene får fullt tilskudd for en slik ordning, for da kan bransjen spekulere i å ta inn lærlinger etter alt. Vg3 i skole, heller enn i en ordinær 2+2-modell.
- Elektrobransjen har et poeng når det gjelder HMS og risiko for ulykker.
- Det er heller ikke bra om det er en utvikling hvor det blir en konkurranse mellom 2+2 og alternativt vg3 i skole. Det er en bekymring at ordningen har tredoblet seg i omfang på få år.
- Rådet drøftet om man heller bør gjøre noe med lengden på ordningen. Noen fylker har vedtatt å utvide tiden til 1,5 år. Dette er noe SRY kunne tatt stilling til.
- Rådet heller derfor mot å si nei til forslaget slik det foreligger fra SRY. Det må utredes nærmere, særlig med tanke på elevens rettigheter og bransjens ansvar for å tilby læreplass. Samtidig anerkjenner rådet at dette handler om kvalitet på fagkompetanse og risiko blant annet knyttet til HMS. Rådet ønsker også at SRY drøfter utvidelse av ordningen til 1,5 år som en løsning. Rådet mener også at saksfremstillingen gjorde det vanskelig å ha en overordnet diskusjon når saken var så fokusert på elektrofag. Det kan være nyttig å drøfte denne saken videre, med andre råd og på en mer overordnet måte.
- På spørsmål nr. 2 mener rådet at ja, det kan være problematisk med et slikt krav, men det kan utredes nærmere dersom bransjen kan sikre læreplasser etter Vg3 i skole for de elever det gjelder. Uten en slik garanti gir ikke ordningen elevene en anerkjent kvalifikasjon.

Vedtak:

Et utkast til svar til SRY forelegges på rådsmøte 22.august. Frist for tilbakemelding til SRY er 1.september.

Sak 21.3.17 Høring – endringer i tilbudsstrukturen

På vegne av Kunnskapsdepartementet sender Utdanningsdirektoratet forslag til endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen på høring. Tilbudsstrukturen for yrkesfagene er alle de ulike utdanningsprogrammene, Vg2-tilbudene, lærefag og yrkeskompetanefagene som blir tilbudt elevene som velger fagopplæring. De foreslåtte endringene skal bidra til at fag- og yrkesopplæringen blir mer relevant for arbeidslivets behov for faglært kompetanse, og for at flere bedrifter i større grad skal benytte lærlingeordningen for å rekruttere arbeidskraft.

Frist er 4.september 2017

Lenke til høringsnotatene: <https://www.udir.no/om-udir/hoyringar/#131>

Saken ble drøftet i AU-møte 31.mai og på høringsseminaret 1.juni, hvor ni av rådsmedlemmene deltok. Med bakgrunn i disse diskusjonene har sekretariatet forberedt et nullutkast til høringssvar som et utgangspunkt for nye diskusjoner på dette rådsmøtet.

Referat fra diskusjon i møtet:

IKT-servicefag

- Elektrofag vil gjerne ha betegnelsen på fagområdet, men ikke innholdet slik det er nå. Det betyr at dersom faget går til elektrofag vil det bli et helt annet fag i dag. Det er heller ikke lagt inn noen kryssløp, noe som også vil begrense faget veldig til elektro.
- Har hatt noe kontakt med Forsvaret, som er en stor lærebedrift. De er opptatt av å få til en økt grunnkompetanse i skolen. Drift og service er viktig, samt å kunne analysere driftssystemer for å se på risiko og sikkerhet. I tillegg er koding og programmering viktig.
- Rådet må komme med et konstruktivt motforslag. Det KD legger opp til er det motsatte av det rådet ønsker.
- Rådet ønsker å ha et møte med IKT-Norge og kanskje flere av de større bedriftene innen lærefaget, f.eks. Forsvaret. Disse kan gi oss noe mer innspill på hvilke kompetanser som skal ligge på hvilke nivå og hvor.
- Ang. fageierskap så er IKT-feltet spesielt. Det er ikke EI- og IT, og Nelfo som eier faget her. De tradisjonelle linjene opp til LO og NHO gjelder ikke for IKT-området, og det betyr at premissene ikke er riktige i KD sin argumentasjon. utfordringer knyttet til fageierskap vil derfor ikke løses ved å legge faget i hendene til elektrobransjen.

- *Konklusjon: rådet har en avtale med andre råd, herunder FRMK. Rådet vil prøve å få til et møte med IKT-Norge før neste rådsmøte.*

Punkt 1.1.1 i høringen - Om nytt utdanningsprogram

- *Rådet er enig i at det skal opprettes et nytt utdanningsprogram, men synes navnet er for snevert for de fagområder som utdanningsprogrammet skal dekke. Navn betyr mye, og det bør brukes tid på å finne det riktige navnet.*
- *Handel kan brukes som begrep sammen med noen andre begrep. Navnet må signalisere og appellere til de fagene som ligger i utdanningsprogrammet.*
- *Eksempel å jobbe videre med er: Handel, service og turisme. Andre begrep er markedsføring, logistikk, kundebehandling.*
- *Flere i rådet skeptiske til å ta i bruk begrepet logistikk dersom fagbrevet ikke skal ligge i dette utdanningsprogrammet.*

Punkt 1.4.2 Diskusjon rundt kontor- og administrasjonsfaget/resepsjon/sikkerhet

- *Det er enighet om å beholde sikkerhetsfaget som fagbrev.*
- *Det er enighet om å videreføre kontor- og administrasjonsfaget.*
- *Rådet drøfter særlig to alternativ for **kontor- og administrasjonsfaget**, som også får konsekvenser for diskusjonen om plassering av sikkerhetsfaget på hvilket Vg2.*
  - o *1. Eget fagbrev innen kontor- og administrasjon mer rettet mot økonomi i innhold (eget Vg2 for kontor- og administrasjon)*
  - o *2. Et fagbrev i kombinasjon med resepsjonsfaget. (Vg2 sammen med sikkerhet)*
- *Rådet er delt i meningene på disse to alternativene. Bl.a. Fagforbundet heller mot KDs forslag om å rette det mer mot økonomi, mens KS sine representanter mener alternativ 2 er mer fornuftig.*
- *Rådet drøfter to løsninger på Vg2 for **sikkerhetsfaget**:*
  - o *1. Et eget Vg2 som bare rekrutterer til fagbrev i vekter (opprinnelig forslag i utviklingsredegjørelsen)*
  - o *2. Et Vg2 som rekrutterer til både resepsjonsfag og vekterfag. Dersom rådet går for løsningen for kontor- og administrasjonsfaget hvor en kombinerer resepsjon og kontorfag, vil det være et Vg2 som rekrutterer til et kontor/resepsjonsfag og et vekterfag.*
- *Både Norsk arbeidsmandsforbund og NHO service ønsker at rådet skal gå for den opprinnelige løsningen, med et eget Vg2 for sikkerhet og beredskap. Det er fordi bransjen sitt behov er en styrkning av sikkerhetsfaget.*
- *Flere andre i rådet er mer skeptisk til den løsningen, da KD har vært tydelig på kriteriet om bærekraft og herunder antall elever et Vg2 bør ha for å at det skal kunne opprettes ved skolene.*

Rådet ønsker at organisasjonene drøfter disse ulike modellene over sommeren. På rådsmøtet i august må vi enes om en modell, eventuelt med votering.

Reiselivs-faget

- *Rådet er enig i at fagområdet skal ligge under det nye utdanningsprogrammet og at det skal bli et studieforberedende løp.*
- *En mulighet å drøfte videre er at man etter tre år i skole også kan gå ut i lære i faget.*

Oppsummert er rådets forslag per nå:

Vg1 Handel, service og turisme

Vg2 Handel

Vg2 Sikkerhet, kontor og resepsjon

Vg2 Reiseliv

Det er ikke enighet om Vg2-nivåene, alternativ er:

Vg2 Handel

Vg2 Sikkerhet og beredskap

Vg2 Kontor og administrasjon

Vg2 Reiseliv

Vedtak:

Rådsmedlemmene følger opp med skriftlige innspill til høringssvaret til rådssekretæren innen 13.august. Høringssvaret gjennomgås og vedtas på et ekstra rådsmøte 22.august. Rådet ønsker å komme frem til et felles høringssvar uten dissens.

Sak 22.3.17 Orienteringssaker

- **Forespørsel fra SRY om HMS i fagopplæringen**

NHO la i SRY møte 26.4.2017 frem en sak om Helse, miljø og sikkerhet som del av yrkesopplæringen. I møtet anbefalte SRY at notatet ble oversendt Utdanningsdirektoratet og de faglige rådene som innspill til det videre arbeidet med HMS i læreplaner.

SRY ber de faglige rådene vurdere innspillene i notatet i lys av læreplanene for de ulike fag.

AU ønsker at FRSS tar dette til orientering nå. Vi kan være bevisst dette tema i de kommende læreplanprosesser som følger av en ny tilbudsstruktur.

- **Nyoppnevning og oppnevningsskonferanse 18. september**

- **Møteplan 2017**

Faglig råd for service og samferdsel	Fellesmøter ledere og nestledere + SRY	SRY sine møter
	1.juni (Høringsseminar: Alle)	
14.juni	12.juni (Fellesmøte: AU+SRY)	22.juni
22.august (EKSTRA RÅDSMØTE)		
	Nyoppnevningsskonferanse 18.september (Alle medlemmer i nye råd)	
1.november		
7.desember		

Vedtak:

Sakene tas til orientering

Sak 23.3.17 Eventuelt

Ingen saker til eventuelt.